

ע"פ 111/24 - מדינת ישראל נ' ירין שרף

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות מין

בית המשפט העליון

ע"פ 111/24

לפני:

כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ

המערערת:
נגד

מדינת ישראל

המשיב:

ירין שרף

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל
אביב-יפו ב-תפח"ע 26119-03-21 מיום
26.9.2023 שניתן על-ידי השופטים ג' רביד, ע'
מאור ו-מ' בן-ארי
י"ט חשוון התשפ"ה (20.11.2024)

תאריך הישיבה:
בשם המערערת:
בשם המשיב:
בשם נפגעת העבירה:
בשם שירות המבחן:

עו"ד ניר דוד
עו"ד נחמי מייזליש וולק
עו"ס סיון קוריס

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטים ג' רביד, ע' מאור ו-מ' בן-ארי) ב-תפח"ע 26119-03-21 מיום 26.9.2023, בגדרו נגזר על המשיב עונש של 6.5 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. זאת, בגין הרשעתו, על פי הודאתו, בעבירות של אינוס קטינה שלא בהסכמתה והטרדה מינית. ערעור המדינה, נסוב על קולת העונש שנגזר על המשיב, לגישה.

תמצית כתב האישום המתוקן

2. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, הוקמה על ידי משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, מלונית ייעודית שאליה הופנו בני נוער ממעונות נעולים וצעירים ממסגרות חוץ ביתיות וחסרי עורף משפחתי, אשר אומתו כחולים בנגיף הקורונה לצורך שהייה בבידוד (להלן: המלונית).

3. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 23.2.2021 המשיב הגיע למלונית לצורך שהייתו בבידוד לאחר שאובחן כחולה קורונה. באותה העת, שהתה במלונית א', קטינה כבת 13 שנים, אשר הגיעה למלונית אף היא לצרכי בידוד, מספר ימים קודם לכן.

ביום זה, בשעות הערב, לאחר שהמשיב "תר" אחר הפרופיל של א' ביישומון "אינסטגרם", החל לפנות אליה דרך היישומון. המשיב הציע ל-א' לצאת מחדרה ולבוא לישיבה משותפת עמו ועם אחרים, במרפסת המלונית.

בהמשך ההתכתבות שבין השניים, א' הציעה למשיב לעלות לחדרה, אך חזרה בה וכתבה לו "שהוא גדול מדי", לאחר שהבחינה בגילו המופיע בפרופיל האישי שלו ביישומון "טיק-טוק". בתוך כך, היא שאלה את המשיב אם הוא בן 21, הלה השיב כי הוא בן 20 ושאל לגילה. א' השיבה כי היא בת 14 וחזרה בה מהצעתה שיעלה לחדרה. מיד ובסמוך, המשיב כתב לה שהיא ביאסה אותו וביקש לדעת "מדוע הגיל כה משמעותי מבחינתה".

4. בהמשך לכך, בשעה 21:29 לערך, א' יצאה מחדרה וישבה עם המשיב ועם קטינים נוספים בפינת הישיבה במרפסת המלונית. המשיב הביא מחדרו כוס חד פעמית ובה משקה אלכוהול מסוג "וודקה" וסיפק אותו ל-א'. בנסיבות המתוארות, המשיב פנה אליה במספר הזדמנויות וביקש שתערוך לו סיור בחדרה. א' סירבה לכך, ובתגובה שאל אותה המשיב למה היא "קשה" עמו ובהמשך כתב לה "שהוא אינו רגיל שמסרבים לו".

5. המשיב המשיך והציע ל-א' הצעות בעלות אופי מיני, בין היתר שאל אם "יש לו סיכוי עמה", לכך היא השיבה בשלילה מאחר "שהוא גדול". בתגובה לדבריה המשיב כתב לה שהיא "מחרפנת אותו" ו-"שנניח שאני בן 17". משהטיחה במשיב כי בפרופיל שלו מצוין כי הוא בן 21, השיב כי כתב כך בכזב במטרה "להשיג בנות". בשלב מסוים, המשיב אמר לה כי "תהיה פה פרשת אילת 2". בתגובה, אמר לו קטין נוסף ששהה במלונית כי "יסתום את הפה" מאחר "שיש דברים שלא צוחקים עליהם".

בהמשך, א' שבה לחדרה והחלה לשוחח עם המשיב באינסטגרם, ובין היתר כתבה לו שלא יעלה לחדרה. המשיב פרסם באינסטגרם תמונה שלו אוחז בסיגריה הנחזית להיות סם מסוכן, ובתגובה לשאלתה של א' אם מדובר ב"פייסל", כתב לה "תישארי בחדר", "אני לא בא לשווא".

במהלך אותו הערב, המשיב שב ופנה אל א', מספר פעמים נוספות, וביקש ממנה לעלות לחדרה, אולם היא התמידה בסירובה וביקשה ממנו שלא יעלה. כך, באמצעות הודעות כתובות ובאמצעות הודעות קוליות ששלחה לו. בין היתר, הקליטה לו הודעה בה אמרה: "שומע, לא אתה לא עולה, די בא לי להיות לבד, תשחרר", ובהודעה קולית נוספת אמרה לו שאין לה כוח וביקשה ממנו "לשחרר".

6. למחרת, בשעות הבוקר, א' ירדה מחדרה אל הקומה הראשונה ופגשה במשיב. בהמשך השיחתם מיום קודם, המשיב "הציג" לה סיגריה הנחזית להיות סם מסוכן, ושאל אותה אם תהיה מעוניינת בה עכשיו או בלילה, והיא השיבה שתרצה בה מאוחר יותר.

בשעות הצהריים, א' והמשיב ישבו בפנינת הישיבה במרפסת. מדריך במלונית שהבחין בהם יחדיו, פנה אל המשיב וביקש ממנו שלא יתקרב אליה, ואף הורה לו להפסיק באופן מידי את השיח עמה, זאת לאור פער הגילים המשמעותי ביניהם. מיד ובסמוך, א' והמשיב נפרדו והיא עלתה לחדרה שבקומה השלישית במלונית.

המשיב עלה אל חדרה של א', ומשהבחין לפתע כי המדריך עולה אחריו במדרגות, פנה אליו ואמר לו "מה נראה לך שאני אעשה משהו עם ילדה בת 14? מה חסר לי את מי לזיין?". לאחר זאת, המשיב ירד אל הקומה התחתונה.

7. בשעה 15:28 או בסמוך לכך, המשיב כתב ל-א' שתרד, והיא בתגובה כתבה לו - "תעלה". בשעה 15:50, המשיב נכנס לחדרה, התיישב על מיטתה והשניים החלו לשוחח. בשלב מסוים המשיב החל לגעת בה, בעודה מבקשת ממנו לחדול ממעשיו. מיד לאחר מכן, המשיב הוריד את מכנסיה, על אף התנגדותה, וניסה להחדיר את אצבעותיו לאיבר מינה. לאחר מכן, המשיב ביקש מ-א' שתבצע בו מין אוראלי, ומשסירבה לכך, סטר לה בפניה בחוזקה. בתגובה, א' אמרה למשיב שלא יעז לעשות כן בשנית, והלה התנצל ויצא מהחדר בשעה 16:41.

8. בשעה 18:26, שלחה א' לאנשים נוספים ולמשיב תמונה שלה דרך אינסטגרם. בשעה 19:03, זה האחרון שלח לה הודעה ושאל אותה "את למטה או למעלה", וכשהשיבה "למעלה", ענה כי הוא מגיע לחדרה. בתגובה, היא כתבה לו "לא, לא עכשיו", "אני רוצה להיות לבד".

9. חרף האמור, בשעה 19:07 המשיב עלה לחדרה של א' ודפק על הדלת. זו הסיטה את וילון חלונה, ופתחה את דלת החדר משהבחינה במשיב. השניים שוחחו ובשלב מסוים המשיב הפשיטה מבגדיה, החדיר את אצבעותיו בחוזקה לאיבר מינה, בניגוד לרצונה, תוך שהוא אוחז בצווארה ובהמשך החדיר את איבר מינו לאיבר מינה חרף התנגדותה, עד שהגיע לסיפוק מיני. מיד לאחר מכן, דפק על דלת

החדר מדריך נוסף. עם כניסתו של המדריך לחדר הוא איתר את המשיב מתחבא בשירותים והורה לו לצאת מהחדר.

10. בגין המתואר לעיל, למשיב יוחסו עבירות של אינוס לפי סעיף 345(ב)(1) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); והטרדה מינית לפי סעיף 5(א) בנסיבות סעיפים 3(א)(3) ו-6(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1988.

השתלשלות ההליך

11. בתחילה, נגד המשיב הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בתל אביב-יפו (תפ"ע 26119-03-21) בו יוחסו לו עבירות של הטרדה מינית, בעילה אסורה בהסכמה, תקיפה סתם, אימים והספקת משקה משכר לקטין (להלן: כתב האישום המקורי). סמוך לאחר מכן, המשיב מסר הודעה כתובה ובה כפר באופן כללי באשמות המיוחסות לו. בחלוף כ-15 ימים, בעקבות השלמות חקירה ובחינה מחודשת של חומר הראיות, המדינה הגישה בקשה לתיקון כתב האישום כך שחלף עבירת בעילה אסורה בהסכמה, תיוחס למשיב עבירת אינוס קטינה שטרם מלאו לה 16 שנים, שלא בהסכמתה החופשית. כמו כן, התבקש כי ההליך יועבר לבית המשפט המחוזי בהתאם לסמכותו.

בית משפט השלום בהחלטתו מיום 25.4.2021 נעתר לבקשת המדינה, משנקבע כי ההליך עודנו מצוי בראשיתו, כי לא נפגעה זכותו של המשיב להביא ראיות ולחקור עדים וכי עודנה קיימת בידו הזדמנות לפתח ולייצב קו הגנה. בית משפט השלום הוסיף וציין כי המדינה "חולקת על כך כי לחץ ציבורי ולחץ תקשורתי פסול הם כשלעצמם שהובילו לבקשה לתיקון כתב האישום", והוברה כי ממילא מקומן של טענות אלו להתברר במסגרת ההליך העיקרי, ולא בשלב שבו נבחן תיקון כתב האישום.

12. בית המשפט המחוזי, אשר ההליך הועבר להכרעתו, דחה אף הוא את השגות המשיב כלפי תיקון כתב האישום, בקובעו כי "העובדה שההליך נבחן מחדש בעקבות הדיון הציבורי [...] אינה יכולה כשעצמה להעיד על התנהגות פסולה, לא כל שכן שערורייתית" (כך במקור - י' א'). צוין כי המשיב לא הרים הנטל להוכיח את טענתו שלפיה העיסוק התקשורתי פגם בהליך באופן המצדיק את ביטול כתב האישום.

13. לגופם של דברים, המשיב התמיד בכפירתו ביחס לפגיעות המיניות שיוחסו לו כלפי א'. לפיכך, בבית המשפט המחוזי נוהל הליך הוכחות מקיף שבו הובאו ראיות ונשמעו עדים, בכללם עדותם של המשיב ושל א' אשר העידה ונחקרה ארוכות בבית המשפט המחוזי, משמלאו לה 14 שנים במועד זה. בתום שמיעת הראיות, גובש הסדר טיעון בין הצדדים, במסגרתו המשיב הודה בעובדות כתב האישום אשר

תוקן בשנית והורשע בעבירות כפי שיוחסו לו.

גזר הדין

14. בגזר דינו קבע בית המשפט המחוזי כי המשיב פגע בצורה חמורה בערכים המוגנים, בכללם, שלמות גופה של א' ובאוטונומיה שלה על גופה. פורט כי המשיב ניצל את העובדה שנכפה על א' לשהות במלונית, הרחק מבני משפחתה, מחוץ למסגרת המוכרת שלה וללא תמיכת מבוגר מוכר. או אז, לא נרתע "מלהטריד אותה מינית ולהפעיל עליה מכבש לחצים ומניפולציות כדי שתיכנע לו", ולבסוף לא היסס לכפות את עצמו עליה כשהכניסה אותו לחדרה. גם לאלימות שהפעיל כלפי א' ניתן משקל בהתאם לטיב המעשים המיניים ולאופן שבו בוצעו.

בית המשפט המחוזי הוסיף והפנה לתסקיר נפגעת העבירה, ממנו עולה כי התקיפה הטראומטית שעברה א' מקשה עליה עד מאוד לעבור שיקום וטיפול אפקטיבי. כן צוין כי סביר שתאלץ להתמודד עם תוצאות הפגיעה בהמשך חייה, תוך השקעת משאבים רבים בעיבוד האירוע, נזקיו והשלכותיו.

על רקע האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-9 שנות מאסר בפועל.

15. אשר לגזירת עונשו של המשיב בגדרי מתחם העונש ההולם, נשקלו לחובתו עברו הפלילי, הכולל עבירות איומים ותקיפה, בגין ריצה עונש מאסר בפועל; הצורך בהרתעת הרבים; וכן התרשמות שירות המבחן כי נשקף ממנו סיכון להישנות ביצוע עבירות מין נוספות בעתיד. בצד האמור, בית המשפט המחוזי התחשב לזכותו של המשיב בהודאתו ובכך שהביע חרטה על ביצוע המעשים, גם אם בשלב מאוחר באופן שלא חסך את עדותה של א' בבית המשפט. לבסוף, בית המשפט המחוזי הדגיש כי אין פסול בכך שביקורת ציבורית היא שהובילה לתיקון כתב האישום, כל עוד שיקול הדעת של המדינה היה ענייני. יחד עם זאת, נקבע כי התנהלות המדינה "פגעה פגיעה מסוימת בנאשם, ולו פגיעה מוראלית, ויש להעניק לה ערך עונשי".

אשר על כן, בית המשפט המחוזי גזר על המשיב עונש של 6.5 שנות מאסר בפועל; 15 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה לפי סימן ה' לפרק י' של חוק העונשין המוגדרת כפשע, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה של הטרדה מינית לפי סעיף 5(א) לחוק למניעת הטרדה מינית; וכן תשלום פיצוי ל-א' בסך של 30,000 ש"ח.

טענות הצדדים בערעור

16. לטענת המערערת, בית המשפט המחוזי שגה בכך שגזר על המשיב עונש המקל עמו במידה ניכרת, אשר אינו הולם את חומרת מעשיו בנסיבות ביצועם. בתוך כך, צוין כי המשיב אנס את א' בעת שהיא שוהה במלונית ייעודית לצעירים השוהים במסגרות חוץ ביתיות, כשהיא נמצאת לבדה וללא תמיכה. הודגש כי לא מדובר באירוע רגעי וקצר "אלא אקט אלים ומתמשך", החל מהרגע שבו המשיב הפעיל על א' מגוון לחצים ועד לאונס הפיזי בסופו של דבר. המדינה מוסיפה ומונה לחומרה את גילה הצעיר של הנפגעת ואת פער הגילים המשמעותי שבינה לבין המשיב, אשר מעצים את הפגיעה בה. בנסיבות אלו, לטענת המדינה, מתחם העונש שקבע בית המשפט המחוזי מקל אף ביחס למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים.

גם ביחס לעונש שנגזר על המשיב בתוך מתחם העונש ההולם, נטען כי העונש מקל עמו במידה משמעותית, ובוודאי שלא היה מקום למקמו סמוך לתחתית מתחם העונש ההולם. בין היתר, מצינת המדינה כי הליך ההוכחות בעניינו של המשיב נמשך למעלה משנה וחצי, אשר במהלכו גם א' נאלצה למסור את עדותה מעל דוכן העדים, כך שיש לתת משקל מוגבל בלבד לנטילת האחריות מצד המשיב. עוד מפנה המדינה לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כאמור כי ישנו סיכון של הישנות עבירות מין בעתיד מצדו של המשיב, באופן המצדיק ענישה הולמת ומוחשית. לבסוף, נטען כי מאחר שהמשיב הודה בכתב האישום המתוקן שלפיו אנס את א' הקטינה, אין לייחס כל משקל לכתב האישום המקורי אשר ייחס לו עבירות קלות יותר.

17. מנגד, לעמדת המשיב, כפי שנטען בדיון שנערך לפנינו, יש לדחות את הערעור על העונש שנגזר עליו. בעיקרם של דברים, המשיב סומך ידיו על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, אשר לטענתו נדרש לעניין "מכל הכיוונים", וכך הגיע לתוצאת העונש שנגזר עליו אשר אין מקום להתערב בו. מעבר לכך, הודגש כי השינוי בכתב האישום שהוגש נגד המשיב, כאשר תחילה יוחסה לו בעילה אסורה בהסכמה וסמוך לאחר מכן יוחס לו אונס, הסב לו נזק משמעותי. בנוסף, ב"כ המשיב הפנה לתסקיר שירות המבחן המלמד, לטענתו, על שינוי חיובי ומרשים שעובר המשיב. כך אף ניכר, לטענתו, בדבריו של המשיב לפני בית המשפט המחוזי בהם גילה חרטה על מעשיו ונטל אחריות כנה על ביצועם.

18. לקראת הדיון בערעור, הוגש לעיונו תסקיר שירות מבחן עדכני בעניינו של המשיב. בתסקיר פורט כי בהתאם לבקשתו, המשיב שולב במסגרת טיפולית. בתחילה, התקשה להסתגל למסגרת והודח מהשתתפות בה, אולם משניתנה לו הזדמנות נוספת הוא החל להתנהל בה ברצינות ובמסירות. בצד האמור, פורט בתסקיר כי ביום 3.1.2024 מסוכנותו המינית הוערכה כגבוהה, ובהתאם לכך שולב בקבוצה חינוכית ייעודית לעברייני מין. באשר לעבירות שביצע, תואר כי המשיב מבין טוב יותר את המניעים שעמדו בבסיס עבירותיו ומביע חרטה וצער "באופן הנחוה ככן ואותנטי". לבסוף יצוין כי המשיב סיים לשלם את מלוא סך הפיצויים שנפסקו לטובת א'.

דין והכרעה

19. בית המשפט ייטה שלא להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ע"פ 2250/24 מדינת ישראל נ' מוגרבי, פסקה 9 (7.8.2024)). המקרה שלפנינו מובהק בהיותו נמנה על המקרים החריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור, הואיל והעונש שנגזר על המשיב מקל עמו במידה משמעותית, אינו הולם את חומרת מעשיו בנסיבות בהם בוצעו, ואינו משקלל כראוי את מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה.

20. ממקרה למקרה, נדרש בית משפט זה לשוב ולעמוד על החומרה הרבה הטמונה בעבירות מין בכלל, ובעבירות מין בקטינים בפרט, המתאפיינות בניצול תמימותו וחולשתו של הקטין לסיפוק יצריו של הפוגע (ע"פ 3936/22 מדינת ישראל נ' בושמיץ, פסקה 15 (10.11.2022)). בהתאם לכך נקבע כי מדיניות הענישה בעבירות מין צריכה להיות מחמירה ולבטא לא רק את האינטרס הציבורי בהרתעתם של עברייני מין פוטנציאליים, אלא גם את הנזקים המשמעותיים שנגרמו לנפגעי עבירות אלו - נזקים בגוף ובנפש. פגיעתן הרעה של עבירות המין מתעצמת כשמדובר בעבירה שבוצעה בקטין, שכן הוא עודנו מצוי בשלב שבו טרם התגבשה אישיותו באופן מלא, כך שהפגיעה מותירה בו פעמים רבות צלקות עמוקות ומתמשכות אשר ילוו אותו שנים ארוכות (ע"פ 4124/21 מדינת ישראל נ' רימוני, פסקה 11 (1.6.2022)).

21. בענייננו, חומרת המעשים בהם הורשע המשיב, על פי הודאתו - מדברת בעד עצמה. למעשה, כל רכיב וכל נסיבה בכתב האישום המתוקן, מוסיפים נדבך של חומרה למעשיו. במשך יומיים שלמים, המשיב תר אחר א' - קטינה כבת 13, וניסה בדרכים לא דרכים לקרבה לחיקו. כעולה מכתב האישום המתוקן, למן הרגע הראשון המשיב היה מודע לפער הגילים שבין השניים ולכך ש-א' אינה מעוניינת בקרבתו, גם בשל פער הגילים כאמור. המשיב לא אמר נואש, פעם פנה אליה בהצעה "נדיבה" של כוס "וודקה" ופעם פנה באיומים מרומזים, בין היתר, כשאמר לה "תהיה פה פרשת אילת 2". סירובה להצעותיו של המשיב שבו ונשנו במשך יומיים שלמים, בין בכתב בין בעל-פה. ובכל זאת - הלה נותר בשלו, והמשיך בהצעות בעלות אופי מיני מובהק, חרף סירובה כאמור ובהיותו מודע היטב בשלב זה לגילה ולהיותה קטינה (ראו: ע"פ 3428/15 מאור נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (14.6.2016)).

דבר לא עמד בדרכו של המשיב להגשמת תאוותו ויצריו המיניים. חומרה נוספת במעשיו נודעת לכך שהוא לא הורתע מהעובדה שהוא מחזר אחר קטינה במוסד שמנוהל באופן רשמי על-ידי משרד הרווחה וגם בכך שלא שעה להתראות ואזהרות מדריכי המלונית שלא יתקרב ל-א' בשל פערי הגילים שבין השניים. גם כאשר "נתפס על חם" כשהיה בדרכו לחדרה, פנה אל מדריך המלונית בזלזול וביטל כלאחר יד את חששותיו.

בשלב מסוים, המשיב השיג את מבוקשו, נכנס לחדרה של א' וניסה לבצע בה מעשים מיניים, חרף התנגדותה. או אז, במקום להתנצל ולשוב על עקבותיו, ביקש ממנה לבצע בו מין אוראלי, ומשזו סירבה, הוסיף חטא על פשע וסטר בפניה בחוזקה.

חרף "נקודות היציאה" הרבות שנקרו בדרכו של המשיב, הוא המשיך בדורסנות בנסותו להכניעה כדי לספק את דחפיו המיניים (ראו והשוו: ע"פ 2250/24 מדינת ישראל נ' מוגרבי, פסקה 10 (7.8.2024)). בפעם השנייה שניגש לחדרה, ולמרות ששעות ספורות קודם לכן כפה עצמו עליה, א' בחרה לתת במשיב אמון פעם נוספת. אלא שגם הפעם, הוא ניצל את האמון שניתן בו כדי לפגוע בה מינית, הפעם באופן חריף יותר. המשיב פעל ללא מעצורים, החדיר בחוזקה את אצבעותיו לאיבר מינה בניגוד לרצונה, ותוך שהוא אוחז בצווארה החדיר את איבר מינו לאיבר מינה בניגוד לרצונה, עד שהגיע לסיפוק מיני.

22. הפגיעה המינית שעולל המשיב ב-א' הקטינה, מתעצמת בשים לב לרקע שבמסגרתו התרחש האונס. היו אלו ימי מגפת הקורונה, אשר זרעה חרדה וחשש בכל בית ונשאה עמה אי-וודאות לביטחון האישי והחברתי. איש איש הסתגר בביתו, לעיתים במחיצתם התומכת של בני משפחתו ולעיתים בבידוד מוחלט אף מאלו. אולם היו אלו שביתם הטבעי לא היווה פתרון מתאים עבורם מסיבות שונות, והם נשלחו לבידוד במסגרות ייעודיות - ביניהם הייתה גם א'.

כבר בגיל 12, א' הוצאה מביתה בסיוע לשכת הרווחה למסגרת חירום. בטרם התאקלמה במסגרת החדשה, ובעודה בתקופת משבר רעועה בחייה, נעקרה פעם נוספת ממושבה בשל מחלתה, והושמה במלונית לצורך הבידוד. או אז, כשהיא חולה, בודדת, ומנותקת מתמיכת בני משפחתה או מדמות מגינה אחרת היא היוותה עבור המשיב "טרף קל", כלשון בית המשפט המחוזי. המשיב זיהה את ההזדמנות וניצל את תמימותה, את גילה הצעיר ואת היותה בודדת וחסרת תמיכה, לצורך הגשמת דחפיו ויצריו המיניים (ראו והשוו: ע"פ 1697/19 פלוני נ' מדינת ישראל (16.7.2019)).

23. תסקיר נפגעת העבירה, מלמד גם הוא על הפגיעה הקשה שהסב המשיב ל-א' במעשיו הנפסדים. מטעמי צנעת הפרט, אסתפק בכך שאציין כי א' התמודדה עם קשיים כאלו ואחרים בחייה גם קודם לפגיעה, אלא שהאונס היווה עבורה אירוע שובר חיים. המשיב פגע בה בעת שהיא בתקופת משבר בחייה, והותיר אותה "חבולה ומרוסקת" יותר משהייתה טרם הפגיעה.

הנזקים שנגרמו אפוא ל-א' בעקבות מעשי המשיב מחייבים אף הם ענישה משמעותית אשר תבטא את כאבה ואת נזקיה (סעיף 40ט(א)(4) לחוק).

24. הנה כי כן, הצטברות הנסיבות האמורות לעיל, מלמדת באופן חד משמעי כי מתחם העונש שנקבע

בעניינו של המשיב מקל עמו ואינו הולם את חומרת מעשיו כראוי.

25. על כל זאת יש להוסיף כי אני מוצא טעם רב בעמדת המדינה שלפיה נסיבות המקרה שלפנינו אינן מצדיקות כי גבולו התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע בעניינו של המשיב יעמוד על 6 שנות מאסר, בעוד שעונש המינימום בגין אחת מבין העבירות שבהן הורשע עומד על 5 שנות מאסר בלבד (סעיף 355 לחוק). עונש מינימום שקבע המחוקק הוא סממן משמעותי לחומרה שמיוחסת לעבירה ולמידת הפגיעה בערכים המוגנים מביצועה. משכך, כאשר בית המשפט ניגש לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להתחשב גם בעונש המינימום שהגדיר המחוקק - הן לצורך קביעת הרף התחתון של המתחם הן כסממן לחומרת העבירה כאמור (ראו בהרחבה: ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 25-26 (27.8.2014)).

על רקע האמור, ולנוכח חומרת המעשים שבהם הורשע המשיב, ברי כי המקרה שלפנינו אינו מצוי בקצה התחתון של קשת המקרים של עבירה זו.

26. לא זו בלבד שמתחם העונש שנקבע בעניינו של המשיב מקל עמו כאמור, העונש שנגזר עליו - סמוך לתחתית מתחם העונש ההולם - מקל אף הוא עמו במידה משמעותית, באופן המצדיק התערבותו.

לא אחת שבתיו והבהרתי כי "כשם שכדי לגזור עונש בקצה העליון של המתחם נדרש הצטברות נסיבות חמורות המקהות את משקלן של הנסיבות המקלות, כדי שייגזר עונש בקצה התחתון של המתחם נדרשות נסיבות מקלות לזכותו של נאשם, הגוברות על הנסיבות החמורות הקיימות, אם בכלל" (ע"פ 3244/22 מדינת ישראל נ' ערן, פסקה 17 (20.9.2022)). ביישום למקרה שלפנינו, דומה כי הנסיבות החמורות לחובת המשיב עולות על הנסיבות המקלות לזכותו, ודאי שלא באופן המצדיק כי עונשו ייגזר בסמוך לתחתית המתחם כאמור.

27. כפי שפירט בית המשפט המחוזי, באמתחתו של המשיב עבר פלילי הכולל הרשעות בעבירות איומים, סמים, תקיפה, הסגת גבול וגניבה אשר בגין ריצה עונש מאסר בפועל. תסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט המחוזי ניצב אף הוא לחובתו, משפורט כי המשיב אווז בעמדות כוחניות ומפחיתות ערך כלפי נשים, תוך מיקוד ברצונותיו ודחפיו המיניים וללא יכולת לראות את צרכי האחר. לא בכדי סיכם שירות המבחן כי "קיימת רמת סיכון להישנות ביצוע עבירות מין נוספות בעתיד", וכי בשל כך הומלץ על ענישה קונקרטי וממשית מאחורי סורג ובריח. גם בתסקיר שירות המבחן העדכני שנערך לקראת הדיון שלפנינו, הוערכה מסוכנותו המינית של המשיב כגבוהה. לבסוף, וכפי שהיטיב לציין בית המשפט המחוזי, גם לשיקולי הרתעת הרבים בעבירות מין, בפרט אלו המופנות כלפי קטינים, יש ליתן משקל בגזירת עונשו של המשיב (ע"פ 6357/11 ברברמן נ' מדינת ישראל, פסקה 14).

((23.6.2013)).

28. בצד האמור, בעוד שיש להתחשב בהודאת המשיב במעשים כפי שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן, ובכך שהביע חרטה על ביצועם; יש להתחשב בכך במשורה, מאחר שהודאתו נמסרה בשלב מאוחר של ההליך ולאחר ש-א' נאלצה להעיד במשך שעות ארוכות על פרטי התקיפה המינית שעברה. והרי הליך שחזור האירועים מפי קורבן לתקיפה מינית, מהווה כשלעצמו פגיעה בקורבן העבירה, אשר נדרשת לחטט פעם נוספת בפצעים אשר ספק הגליון במרוצת הזמן (ע"פ 1324/23 אבו עבד נ' מדינת ישראל, פסקה 24 לפסק דיני (15.7.2024)). בנסיבות אלו, יש לזקוף לזכות המשיב את הודאתו במעשים במידה מדודה בלבד.

כך גם, אמנם יש לברך על המגמה הראשונית החיובית בשילוב המשיב במסגרת טיפולית, ויש גם להביע תקווה כי ימשיך ויתמיד בהליכי הטיפול והשיקום שהחל בהם. אולם, גם לשיקולים אלו משקל מוגבל הואיל וההליך השיקומי עודנו מצוי בראשיתו, וממילא שיקולי שיקום אינם ניצבים לבדם אלא נמדדים למול יתר שיקולי הענישה (ע"פ 51/23 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 21 (13.6.2023)).

29. כאן המקום להעיר כי לצורך גזירת עונשו של המשיב, ובשונה מבית המשפט המחוזי, אני מוצא להתחשב בתיקון כתב האישום בעניינו. בראש ובראשונה, מובן כי למשיב אין זכות קנויה שיועמד לדין בגין עבירה כזו או אחרת, כך שאין להתחשב בתיקון כתב האישום כשלעצמו. מעבר לכך, גם יתר משמעויות תיקון כתב האישום אינן נושאות השלכות לעניין גזירת עונשו. כמובא לעיל, כתב האישום תוקן בחלוף כ-15 ימים בלבד מאז הגשת כתב האישום המקורי, כשההליך עודנו מצוי בראשית ראשיתו. בהמשך, נדחתה הטענה כי נפל פגם בתיקון כתב האישום בשל לחץ ציבורי פסול, ונקבע כי הגנת המשיב או זכויותיו - לא נפגעו במאום. גם במישור ניהול ההליך, לא השתנה מצבו של המשיב, שכן הוא כפר גם ביחס לכתב האישום המקורי שהוגש נגדו, כך שלא השתנה הצורך בניהול הליך הוכחות מקיף ויסודי.

אשר לפגיעה "המוראלית" שנטען כי נגרמה למשיב, התקשיתי למצוא בה כגורם בעל חשיבות לעניין העונש הראוי שייגזר על המשיב. ממילא, מן הראוי לשקול מנגד את הפגיעה הקשה מנשוא ב-א' שנגרמה כתוצאה מהגשת כתב האישום המקורי. כמתואר בתסקיר נפגעת העבירה, העובדה כי בתחילה לא יוחסה למשיב עבירת אינוס, הובילה לפגיעה קשה ב-א' אשר חשה כי מערכת המשפט אינה מאמינה לה. רק לאחר שתוקן כתב האישום, ויוחסה למשיב עבירת אינוס, היא חשה שקיבלה תוקף לפגיעה בה.

30. מכלל טעמים אלו, לא היה מקום לגזור את עונשו של המשיב סמוך לתחתית מתחם העונש ההולם.

סוף דבר

31. בעיצומו של משבר בחייה של א', ילדה שעוד לא מלאו לה 14 שנים, היא נאנסה על-ידי גבר זר - המשיב, אשר חפץ להגשים את דחפיו המיניים, ויהי מה. פער הגילים שבין השניים - לא עצר בעדו; אזהרות הסובבים ומדריכי המלונית - לא הרתיעו אותו; וגם בדידותה של א' והרקע המורכב ממנו באה - לא הניאו אותו מלהגשים את תכניתו הזדונית. בתום יומיים ארוכים של לחצים בלתי פוסקים, המשיב בא על סיפוקו, והותיר את א' חבולה ומצולקת, בגוף ובנפש.

32. מכלול הטעמים שנמנו לעיל מצדיק אפוא להחמיר את העונש שנגזר על המשיב, אך זאת מבלי לחרוג מהכלל שלפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את מלוא חומרת הדין, ובשים לב לכך שלגישת המדינה העונש המתאים הוא 9 שנות מאסר בפועל, כפי שנתבקש בערכאה הדיונית (ראו גם בפרוטוקול הדיון מיום 20.11.2024, בעמוד 2). אף אם ניתן לומר כי גם עונש זה מקל עמו.

אשר על כן, אציע לחברותי שנקבל את ערעור המדינה כך שעונשו של המשיב יעמוד על 8 שנות מאסר בפועל מאחורי סורג וברית. יתר רכיבי גזר הדין יותרו על כנם.

יוסף אלרון
שופט

השופטת יעל וילנר:

אני מסכימה.

יעל וילנר
שופטת

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, ל' חשוון
תשפ"ה (01 דצמבר
2024).

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

יעל וילנר
שופטת

יוסף אלרון
שופט